

Kol Jalkov

AZ ORTHODOXIA HÍREI

קול יעקב

ח"י אלול התשפ"ב – 2022. szeptember 14.

Kiadja: Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség

2. évfolyam 55. szám

Hetiszakas

KI TÁVÓ

פרשת השבוע: כי תצא
הפטרה: ירוא ימוק

„És kivezetett bennünket az Örökkévaló Egyiptomból erős kézzel és kinyújtott karral, nagy félelmetességgel, jelekkel és csodákkal. Elhozott bennünket erre a helyre és adta nekünk ezt az országot, a tejmel-mézzel folyó országot.”

Szept. 16.

הדלקת הנרות: 18:36

Szept. 17.

מעריב במוצאי ש"ק: 19:38

Szept. 18.

א' דסליחות

Reich Jákov Koppel rabbi emlékezete

Elul 17-én, kedden volt 93 éve, hogy a budapesti orthodox hitközség szeretve tisztelt s hódoló nagyrabecsüléssel körülvevett főrabbija, Rabbi Jákov Koppel Reich זצ"ל elköltözött az örök üdvösség honába.

Az évforduló alkalmából még inkább érezni lehetett a Talmudi Bölcs, Rabbi Chámá bar Chaniná szavait:

„גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן שנאמר, „nagyobbak az igazak halálukban, mint életükben”.

S bár már nem élnek olyanok, kik Ráv Jákov Koppel Reich rabbist és Tóra-tudását életében látták ragyogni, biztosan állíthatjuk, hogy öröksége mit sem halványult, sőt még fokozódott az orthodoxia gondolkodói között. Kedden délelőtt a reggeli ima és tanulás után R. Paskesz Zev vallási elöljáró vezetésével közös imával emlékeztek meg Reich rabbi sírjánál a Csörsz utcai temetőben.

Tóra-avató ünnepség és gálavacsora

Már két héttel ezelőtti számunkban közöltük az örömhírt, hogy röviddel az Újév előtt, Elul hónap 25-én vagyis szeptember 21-én, szerdán Tóra-avató ünnepséget tartunk a Kazinczy utcai orthodox nagyzsinagógában.

Az új Tóra-tekercest Hitközségünk első rabbijának, Ráv Chájim Szófernek זצ"ל és fiának, Ráv Jákov Sálom Szófernek זצ"ל az emlékére írták leszármazottjai. Az utolsó betűket délután 3 órától írják be a Hanna Garden emeleti különtermében, majd 5 órától ünnepi körmenet indul a Dob utca 35. alatti székház elől.

A Tóra ünnepélyes frigszekrénybe helyezése, beszédek és ima után este 7 órától pedig a székház dísztermében támogatói gálavacsorát rendezünk. Elul hónap egyik fő micvája az adományozás, várjuk hát Hitközségünk régi és leendő mecénásait az ünnepi vacsorára. Az eseményen való részvétel ajánlott hozzájárulása 36 ezer Ft. A vacsorán való részvételt az info@maoih.hu elektronikus címen, vagy a 351 0524-es központi telefonszámon kérjük jelezni.

English Corner – Parashat Ki Tavo

The curses and punishment that we are warned in our Parasha are a very serious nature.

“And it will be, if you do not obey the Lord, your God, to observe to fulfil all His commandments and statutes which I am commanding you this day, that all these curses will come upon you and overtake you. You shall be cursed in the city, and you shall be cursed in the field. Cursed will be your [food] basket and your kneading bowl. Cursed will be the fruit of your womb, the fruit of your soil, the fruit of your livestock, those born from your cattle and the

flock of your sheep. You shall be cursed when you come, and you shall be cursed when you depart. The Lord will send the curse of shortages, confusion, and turmoil upon you, in every one of your endeavors which you undertake, until it destroys you and until you quickly vanish, because of your evil deeds in forsaking Me. [...]” Many of them, to our horror, have come to pass.

The terrible sufferings that we have always been subjected to are spelled out here very clearly. It comes as some surprise, therefore to discover that the

Torah attributes these punishment to our not enjoying ourselves enough. “Because you didn’t serve HaShem your God with joy and happy heart, from when you had an abundance of everything.”

Our verse tells us a profound message. Punishments to the Jewish people will be due to a life style in which we try to make everything quick and easy.

The proper path is to strive and work to put all our efforts into everything, and that is the real secret to true happiness. (Slifkin, Brea)

Shabbat Shalom, Paskesz Sharon

Ki Távo (5Mózes 26:1-29:8.)

„És léssen, midőn bemész az országba, melyet az Örökkévaló a te Istened ad neked birtokul és elfoglalod azt és laksz benne; akkor végy a föld mindazon gyümölcsének zsengejéből, melyet betakarítasz országodban amelyet az Örökkévaló a te Istened neked ad [...]” (5Mózes 26:1-2.) –Négy dolgot parancsol itt meg a Teremtő.

1. Tudd a szívedben, hogy nem az erőd és hatalmad által birtoklod az országot, hanem az „Örökkévaló adja neked birtokul”. Ráadásul úgy áll hogy az „Örökkévaló a te Istened” – azért adja, hogy vedd magadra királyságát.
2. „Elfoglalod azt” – még ha van is elég birtokod, akkor is kergesd el a Teremtő ellenségeit az országból.
3. „[...] és laksz benne” – külön micve Erec Jiszroélban lakni.

4. A zsengek felhozatala.

Még egyszer kihangsúlyozza a Tóra: „[...] amelyet az Örökkévaló a te Istened neked ad [...]” – mert „hagy” a Teremtő magának is részt Erecben, ez pedig a hetedik, vagyis a Smita év. Úgy, ahogy áll: „[...] de a hetedik évben szombat nyugalma legyen az országnak, szombat az Örökkévalónak [...]” (3Mózes 25:4.) Csak arra az évre parancsolja meg a zsengek felhozatalát, amit neked ad, vagyis az első hat évben, de a hetedik, Smita évben nem kell felhoznod, mert nem a tied, hanem gazdátlanok kell nyilvánítani (אור החיים).

„És elhozott bennünket ezen helyre és adta nekünk ezt az országot [...]” (5Mózes 26:9.) – Fordítva kellett volna mondani hiszen először az országot adta nekünk a Teremtő, és csak utá-

na jöttünk erre a helyre, ami a Szentélyt jelenti RáSI szerint. A Targum Jajneszn úgy magyarázza a *poszukot*: „[...]” hogy vittelek benneteket sasszárnyakon és hoztalak benneteket én hoztam” (2Mózes 19:4.), hogy Peszách éjszakáján, amikor Izrael népe még Egyiptomban volt, az Örökkévaló felhőkön átvitte őket a Szentély hegyére, Jeruzsálembe, ott elfogyasztották a Peszách áldozatot, majd visszavitte őket Egyiptomba. Így már stimmel is a mondat, hiszen ezek szerint előbb voltak a Szentély helyén, mielőtt még megkapták volna Erec Jiszroélt. „És elhozott bennünket ezen helyre” – ez a Szentély, és utána kivonultunk Egyiptomból, „és adta nekünk ezt az országot” (זרע ברך פי' ויצא, עץ החיים).

Gut sábesz, Paskesz Žev

Hogyan váltsunk jegyet az Életvonatra

Az éves bérletünk, hamarosan lejár. Közeledik az idő, amikor újat kell váltanunk. Ha erről megfelelkezünk, s esetleg úgy szállunk fel egy járműre, akkor bizony tartanunk kell attól, hogy az ellenőr vagy a kalauz megbüntet bennünket...

Ugyanez a helyzet ראש השנה-kor, vagyis Újévkor is. Ekkor váltunk jegyet, kérünk engedélyt az élet vonatjára, hogy folytathassuk a földi utazásunk, melynek engedélye mindig egy évre szól. Ha van pénzünk új bérlet vásárlására, vagyis, ha vannak jótetteink, melyeket fejébe kérhetünk 12 – pár évente 13 boldog hónapot –, úgy zavartalanul utazhatunk, járhatunk és kelhetünk, de ha nincs mivel megváltani az éves jegyet, úgy ki vagyunk téve annak, hogy a Világ Ellenőre leszállít bennünket a vonatról...

Rége óta szokás volt az állomásoknál, hogy háromszori harangszó jelezze a vonat indulását. Az öregek, a betegek és azok, kik nagy csomagokkal voltak megterhelve, már az első jelzésnél felszálltak a vonatra. Ők jó helyet kaptak, kényelmesen utazhattak. Egyesek viszont bevárták a második harangszót, sőt, voltak olyanok is, akik csak a harmadik harangszónál ugrottak fel a már mozgó vonatra. Utóbbiak helyet már csak nagynehezen kaphattak, de előfordult az is, hogy sokan lemaradtak, mert az utolsó percre vártak.

Ugyanígy van ez a mostani, különleges időszakkal és az elkövetkező szent napokkal is. Az első jelzés a bűnbánatra, a תשובה-ra való felszólítás megtörtént már elul hó első napján, mikor megfújták a sófárt. Vannak, akik már ekkor elkezdtek készülődni

a nagy napra, terhüket, bűneiket terhét igyekeznek letenni és így majd kényelmesen utazhatnak; teher, bűntéher mentesen állhatnak az Isten elé és joggal várhatják el, a ת-כתיבה ורחמימה טובה. Azok pedig, akik csak a második harangszónál, az Újévkor, vagy az utolsó harangszónál, az Engesztelőnapkor ugranak fel a helyes út felé robogó vonatra, és csupán akkor gondolnak a תשובה-ra, nem biztos, hogy kapnak-e még jó helyet, nem-e maradnak le a vonatról...

Tehát ajánlatos az első harangszónál felszállni, már elul havában letenni a csomagokat, a bűnterheket és tiszta ruhában, a jótettek köntösébe öltözködni!

רבי יצחק שווארט *ח'ה'ק'ה'ן* (1875–1944) nagyváradi rabbi a זכרון למשה stb. szerzőjének 1928-ban, a Zsidó Ujságban megjelent „Rojshasonó előtti példázatok” írása alapján.

Vasárnap hajnalban könyörgő imákat mondunk

Az Újévet megelőző hét első napjától kezdve (idén szeptember 18-tól) és azontúl minden nap korán kelünk a סליחות (könyörgő imák) szertartásához.

Amikor korán kelünk, először – mint mindig – megmossuk a kezeinket, elmondjuk az áldást a kézmosásra, és az áldásokat a Tórára. A סליחות elmondása után másodszor is megmossuk a kezeinket, de ekkor már áldás nélkül.

A zsinagógában, a סליחות könyörgések előimádkozója öltse magára a táleszt, még mielőtt az אשרי versekkel bevezetett 145. zsoltárt megkezdi. És mivel kétség forog fenn arra nézve, hogy mondjon-e áldást a táleszára, ha még éjjel van, mikor felölti, vagy ne mondjon, ezért ne a maga táleszát vegye, sem a községét, hanem kérje másnak a táleszát kölcsön.

Ha egyáltalán nem található tálesz, elmondhatja a סליחות és a שלש עשרה מידות (Isten 13 tulajdonsága) könyörgéseket tálesz nélkül is. Némely helyütt az a szokás, hogy a סליחות előimádkozója a reggeli ima, a délutáni ima, sőt, az előző esti imának is az előimádkozója, őt illeti az elsőbbség a gyászolóval, a körülmetélővel és azzal szemben, kinek jorcájtja van.

Helyesebb a סליחות mondásánál állani, de a kinek nehezebb esik az állás, az legalább akkor álljon, mikor az אל מלך יושב és a שלש עשרה מידות imáját mondják.

Ügyelni kell nagyon arra, hogy a סליחות-nak és a félelmes szent napoknak előimádkozójául olyan embert válasszanak, aki erre méltó és nagy a Tóra-tudásban és jótevésben. Amennyiben csak lehet ilyen találni, kell, hogy már harmincéves legyen, mert akkor már lecsillapodott ifjúsága heves vére és alázatos a szíve és kell, hogy nős is legyen és legyenek gyermekei, mert az a szívet önti ki és szíve mélységéből ejti ki a könyörgéseket.

Hasonlóan gondosan ki kell választani a תוקע-t, aki Újév napján a sófár kürtöt fújja, szintúgy azt, aki a sófárt fúvónak a hangokat diktálja, hogy Tóra-tudók és Isten-félők legyenek, amennyire

csak lehet közöttük ilyen találni.

Általában minden zsidó alkalmas mindekre, akit a község többsége ilyennek elfogad. Ha viszont úgy látszik, hogy valaki megbízatása vizsályt keltene, tartózkodni kell tőle akkor is, ha a másik erre nem is érdemes.

Ki az apját vagy az anyját gyászolja, gyásza éve egész tizenkét havában ne legyen Újévkor és az Engesztelőnapon a község előimádkozója, kivéve ha erre nincs ott olyan érdemes mint ő. Más rokonát gyászolónak gyásza első 30 napjában, kinek régebről szokásjoga az előimádkozás vagy a sófár-fúvás, meg lehet ezt engedni, mert az Újév és az Engesztelőnap megszünteti a harminc nap gyászatát. De ha nem szerzett rá szokásjogot és akadna más, ki éppen oly érdemes mint ő, szigorúbban kell venni. De a סליחות akár minden napján, még az új év előtti napon is bármely gyászoló is lehet előimádkozó, csak a שבועה-ban, gyásza első hetében nem.

Azok, akik egyedül mondják a סליחות könyörgéseket, a שלש עשרה מידות szakaszát nem szabad mint imát és kérelmet elmondaniuk, hanem csak, mint Tóra-olvasmányt a megfelelő hanglejtéssel és dallammal. Még olyan helyen is, hol más ima említi Isten 13 tulajdonságát, például az וזכור לנו היום ברית שלש עשרה és hasonlóban, ki kell azok említését hagyniuk. Szintúgy ne mondják az arámi nyelvű könyörgéseket, például a מחי ומסי stb. a במשיא stb. szakaszokat is csak tíz felnőtt együttetésben.

A gyászolónak nem szabad távoznia házából azért, hogy a סליחות könyörgésekhez a zsinagógába menjen, kivéve az Újév előtti napon, mert akkor több סליחות könyörgést mondanak.

LEGYEN A TÁMOGATÓNKI!

Kolel • Kazinczy Sász Chevra • Kazinczy Zsinagóga •
Dessewffy Zsinagóga • Alma utcai Zsinagóga • Pesti Sul •
Teleki Stiebel • Női Klub • Kazinczy Klub • Kidus • Mikve •
Talmud Tóra gyerekeknek • Adomány a rászorulóknak • Chevra Kadisa

www.tamogatas.maoih.hu

Kínálatunkban a hagyományos magyar és zsidó konyha nélkülözhetetlen fogásai szerepelnek.

Hanna Garden étterem

Nyitvatartás:

Vasárnap-Csütörtök: 12:00-22:00
Péntek: 12:00-16:00

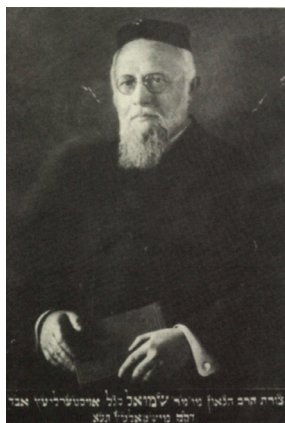
Asztalfoglalás: (06 1) 342 1072

web: hannagarden.hu

e-mail: hannagarden@maoih.hu

MAOIH 150
5632 ÓTA

Ráv Austerlitz Sámuel jorcájtja

A polgári naptár szerint idén szeptember 13-ára esett Miskolc egyik főabbijának, Austerlitz Smuél háLévi (1870–1939) rabbi, évfordulója, elul 17. Bécsben született, ahol anyai nagyapjának Jiszráél Knöpfelmachernek héber könyvkiadóháza volt. A paksi jesivában a ילקוט אליעזר szerzője mellett tanult, majd tudását Pozsonyban tökéletesítette. Már korán rabbifeladatokat vállalt, először Bécsben, majd Pápán azután pedig Somorján működött. 1914-ben választotta a miskolci hitközség főabbijának, mely díszes pozíciót egészen a haláláig betöltött. Austerlitz rabbi nevéhez fűződik a városban felépített hatalmas jesivaépület, melyet 1929 nyarán avattak fel, s ahol bócherek százai tanulhatták az ősi tant a lehető legjobb környezetben. Személyéről így emlékezett meg az orthodox sajtó: „A béke és a kiegyensúlyozottság embere volt. Kitűnő szónoki készsége magával ragadta a hallgatóságot. Nemcsak szép szavak miatt hallgattak rá, hanem azért, mert tudták, hogy a szó mögött ott áll az elvhű, puritán, korrekt, íztől-vérig a Tóra eszményeitől átítatott nagy kvalitású egyéniség.” Emlékéből fakadjon áldás!

Imaidők az orthodox imaházakban (2022.09.16.–09.22.)

	Szombatfogadás	Szombaton (reggeli, délutáni és esti ima)	Hétköznaponként (reggeli, délutáni és esti ima)
Kazinczy nagyzsinaogóga	18:50	09:00; 18:35; 19:38	08:00 (vasárnap) 07:00 és 08:00 (hétfőtől péntekig) 13:30 és 18:30 (vasárnap-csütörtök) 19:00 és 21:45 (vasárnap-csütörtök)
Dessewffy zsinagóga	18:30	9:30; 18:30	08:30; 18:30; 19:00
Alma utcai imaház	–	09:00	–
Teleki téri stiebel	–	09:00	–
Visegrádi Sul	–	09:00	–

חלילה a Kazinczy zsinagógában első nap reggel 5:00, a többi nap reggel 6:15.

Újévi menü a Hanna Gardenben

Örömmel adjuk hírül, hogy tavalyhoz hasonlóan, idén is lesznek ünnepi étkezések a Hanna Garden Glatt Kóser Étteremben. Szeptember 25. vacsorától, szeptember 27. ebédig ünnepi menüvel várja vendégeit az étterem.

Lazac- és pisztrángfilé előételek. Macesszombócok leves, sült pulykacomb filé, tört burgonyával és párolt káposztával. Fűszeres rántott csirkemellcsikok rizzsel, lecsós marhaszelet parázburgonyával stb. Kidus bor, barchesz, méz és desszertek minden étkezéshez.

Egy étkezés ára 14 ezer forint, viszont ha valaki mind a négy étkezésre előre regisztrál, akkor 50% kedvezményt kap a végösszegeből. A Hitközség tagságát további kedvezmények illetik meg, melyről érdeklődjének az info@maoih.hu e-mail címen!

Cím: 1074 Budapest, Dob u. 35; Telefon: +36 (1) 342 1639

Meghívó

A Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség tisztelettel meghívja Önt és kedves családját a Hitközség első rabbijának, Ráv Chájim Szófer, a מורה הללואתן szerzőjének és az ő fiának, Ráv Jákov Sálom Szófer dajnenek az emlékére íratott Tóra felavatása után tartandó gálavacsorára!

A gálavacsorán való részvétel támogatói hozzájárulása 36.000 Ft.

Időpont:
5782. elul 25. / 2021. szeptember 21. 19:00 (szerda)

Helyszín:
Hitközségi Diszterem
1074 Budapest, Dob utca 35.

R.s.v.p.:
info@maoih.hu

Meghívó Tóra-avatásra

A Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség örömmünnyepre, egy különleges Tóra-avató ünnepségre, melyet a Hitközség első rabbijának, Ráv Chájim Szófer, a מורה הללואתן szerzőjének és az ő fiának, Ráv Jákov Sálom Szófer dajnenek emlékére íratnak az unokák.

Az ünnepséget **5782. elul 25-én vagyis 2021. szeptember 21-én** (szerden) tartjuk.

15:00 – A Tóra-tekercs befejezése; Hanna Garden étterem különtermében.

17:00 – Ünnepi körmenet: Dob utca 35.

18:00 – A Tóra elhelyezése és ima: Kazinczy utcai nagyzsinaogógaiban
1075 Budapest, Kazinczy utca 29-31.

Kol Jákov 2022 – 55. szám Ingyenes lapszám. Heti, képes, információs magazin.

MAOIH 1074 Budapest Dob utca 35. | e-mail: info@maoih.hu | web: www.maoih.hu | Felelős kiadó: Deutsch Róbert | Főszerkesztő: Cseh Viktor
A lapban megjelent hirdetések tartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget. Az elhelyezett fizetett hirdetések nem tükrözik a szerkesztőség vagy a kiadó véleményét.
A hirdetések közzétételükor teljes mértékben figyelembe vesszük a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény rendelkezéseit, valamint az önszabályozó reklámpiacon kialakult gyakorlatot. A kiadvány tórai és egyéb szent szövegeket, illetve azok magyarázatait tartalmazza, ezért kérjük ne dobja el.